

bij de toentertijd telkens gevreesde en werkelijk voorgenomen landing, of ziet men zijn hoofd op een spiets gestoken, terwijl op zijn slaapnoots het woord „Libertas” geschreven is.

Het is karakteristiek voor de duidelijkheid en zakelijkheid van Gillray's prenten (die den naam hieroglyphen, vroeger aan politieke caricaturen wel gegeven, zeker niet meer verdienen) dat ze, hoewel ook vaak vol reepjes tekst, om de figuren heen en daaronder geschreven, of in wolkjes als van tabaksrook uit hun mond komend, het niettemin zeer wel daarbuiten kunnen stellen. De voorstelling is altijd dadelijk te begrijpen, de gedachte is op zoo sprekende en schier immer geestige wijze in beeld gebracht. De prenten zijn niet meer zoo vol aanduidingen en toespeelingen in slechts voor den ingewijde begrijpelijke details, er is éénheid van vinding, en eenheid van groepeerling. De satire is beter verteerbaar, de voorstelling is eenvoudiger en natuurlijker.

Was de houding van Gillray tegenover den in alle gevallen vooruitstrevenden Fox, die naar men zegt onder den hoon dezer caricaturen gebukt ging en het als een smaad gevoelde dat men hem als vaderlandsloos bleef voorstellen wegens zijn sympathieën voor de Fransche revolutie en voor Bonaparte, wellicht te misprijzen — de spot die George III en vooral zijn zoon, den lateren Prins Regent (nog later George IV) vervolgde, was stellig meer op zijn plaats. Aangeteekend zij hier het belangrijke feit,

dat de vrijheid van uiting, de persvrijheid in den ruimsten zin, reeds in het eind der 18e eeuw in Engeland zoo volkomen was, dat men nooit van een proces tegen de talrijke caricaturisten hoorde, die vorsten en ministers op de heftigste wijze en met de meest grove beschuldigingen te lijf gingen. Misschien is het deze houding van de Engelsche overheid geweest, die na verloop van tijd, reeds spoedig na Victoria's troonbestijging, de toonaangevende Engelsche caricatuur geheel heeft

doen afzien van elken aanval op „defenceless royalty”.

In Gillray's tijd staan wij echter nog midden in de campagne, die zonder ook maar enigszins door republikeinsche motieven te worden geleid, zich meedogenloos richtte op het openbare en bijzondere leven van het vele leden tellende koninklijke gezin.

Het is moeilijk uit te maken of George III en zijn gemalin, ofschoon hun gierigheid buiten twijfel was, werkelijk als vorsten zoo vol

JAMES GILLRAY. ROYAL CONNOISSEUR EXAMINING A COOPER.

strekt laakbaar waren. Wel was de koning dom en onverdraagzaam, doch onder zijn regeering was er althans geen sprake van de grove hofschandalen, de onwaardige maitressen-heerschappij en de toomlooze verkwisting die het bewind van zijn zoon, en als Prins Regent, en als koning zoo uitermate verderfelijck maakten. De gierigheid van George III en Charlotte was misschien een niet onnatuurlijke reactie op de spijzucht van den aan spel en drank verslaafden kroonprins, en dat ze werkelijk hebzucht en